

Profesor dr nauk leśnych Jan Miklaszewski (1874—1944)

Профессор доктор лесных наук Ян Миклашевски (1874—1974)

Profesor, Dr in forestry sciences Jan Miklaszewski (1874—1974)

W 1974 r. minęła 100 rocznica urodzin i 30 rocznica zgonu prof. dra nauk leśnych Jana Miklaszewskiego, rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w latach 1936—1939 oraz rektora podziemnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w latach 1939—1944, z którego inicjatywy zostało zorganizowane tajne nauczanie podczas okupacji hitlerowskiej.

W celu uczczenia pamięci tego wielkiego uczonego i patrioty Walne Zebranie członków Stowarzyszenia Wychowanków SGGW w dniu 3 marca 1974 r. podjęło uchwałę o ufundowaniu tablicy pamiątkowej, która zostanie umieszczona na domu profesorskim przy ul. Kieleckiej 46, gdzie Profesor mieszkał i w okresie okupacji nauczał.

Prof. dr Jan Miklaszewski urodził się w 1874 r. w Łowiczu. W 1898 r. ukończył Instytut Leśny w Petersburgu. Po ukończeniu studiów pracował w Zarządzie Lasów Księstwa Łowickiego, a potem jako kontroler w lasach Ordynacji Zamoyskiej. Jego praca zawodowa była kilkakrotnie przerywana aresztowaniami i więzieniem za działalność polityczną, której poświęcał się jeszcze jako student. Skazany przez władze carskie na zesłanie do guberni archangielskiej, przedostał się do zaboru austriackiego i pracował jako nadleśniczy w lasach krasicyńskich, a jednocześnie jako kontroler części lasów Ordynacji Zamoyskiej, znajdujących się w tym zaborze. Po ogłoszeniu amnestii dla więźniów politycznych w 1905 r. powrócił do Kongresówki na dawne stanowisko.

W tym okresie, obok pracy zawodowej zajął się badaniami naukowymi, głównie w dziedzinie historii leśnictwa w Polsce. W 1907 r. na I Ogólnym Zjeździe Leśników Polskich w Krakowie referował pracę pt.: „Ogólny rzut oka na rozwój leśnictwa w Królestwie Polskim w XIX wieku”.

Obok zagadnień historycznych i historyczno-statystycznych Jan Miklaszewski zajął się problemami ekonomicznymi i prawnymi gospodarstwa leśnego. Ogłosił też wiele prac z różnych dziedzin leśnictwa w „Leśniku Polskim”, którego był w latach 1910—1914 redaktorem. W tym czasie współpracował również stale z „Sylwanem”.

Wielostronne zdolności, duża wiedza praktyczna i teoretyczna, umiłowanie zawodu i entuzjazm działania wysunęły Jana Miklaszewskiego na czoło polskich leśników. Dlatego też po odzyskaniu niepodległości przez nasz kraj w 1918 r. został szefem Sekcji IV Lasów, następnie szefem Sekcji

III Dóbr Państwowych w Min. Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Po utworzeniu Departamentu Leśnictwa w 1921 r. został jego dyrektorem i zajmował to stanowisko przez okres 10 lat aż do likwidacji tego Departamentu i utworzenia Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych.

Okres pracy Jana Miklaszewskiego w państwowej służbie leśnej był niezwykle płodny. Zorganizował państwową administrację leśną i opracował wiele różnego rodzaju instrukcji. W tym okresie Jan Miklaszewski ogłosił również wiele prac statystyczno- i ekonomiczno-leśnych.

Na ten okres Jego działalności przypada opracowanie i wydanie dzieła „Lasy i leśnictwo w Polsce”, którego pierwszy tom ukazał się w 1928 r. (drugi tom, który był na ukończeniu, nie został wydany z powodu wybuchu wojny). Dzieło to o znaczeniu światowym, najbogatsze źródło wszechstronnych wiadomości o lasach i gospodarstwie leśnym Polski, zostało w 1929 r. zaliczone przez Międzynarodowy Instytut Współpracy Intelaktualnej w Paryżu do najlepszych dzieł literatury światowej. W końcu 1934 r. Senat Akademicki SGGW przyznał J. Miklaszewskiemu nagrodę za tę pracę.

Będąc dyrektorem Departamentu Leśnictwa Jan Miklaszewski brał udział jako delegat rządu w Międzynarodowym Kongresie Leśnym w Rzymie w 1926 r. i w Międzynarodowym Kongresie Leśnych Zakładów Badawczych w Sztokholmie w 1929 r. W 1930 r. został członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Leśnego. Był członkiem honorowym Naukowego Fińskiego Towarzystwa Leśnego. Był odznaczony wysokimi orderami polskimi i zagranicznymi.

Po utworzeniu Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych i likwidacji Departamentu Leśnictwa Jan Miklaszewski przeszedł na emeryturę i wówczas rozpoczęła się nowa karta Jego życia związana odtąd ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego i jej Wydziałem Leśnym. W 1932 r. habilitował się jako docent administracji i polityki leśnej. W 1934/35 r. wykładał zarządzanie lasu. W 1935 r. został mianowany profesorem zwyczajnym zarządzania lasu. Był delegatem Senatu Akademickiego SGGW do spraw lasów szkolnych w Rogowie, a po śmierci prof. Władysława Jedlińskiego — przewodniczącym Komisji Doświadczalnictwa Leśnego SGGW i redaktorem jej organu „Doświadczalnictwo Leśne”. W r. 1935/36 był prodziekanem Wydziału Leśnego SGGW.

W 1936 r. został wybrany na rektora SGGW.

Okres władzy rektorskiej Jana Miklaszewskiego upamiętnił się w historii rozwoju SGGW. Za Jego rektoratu został wzniesiony i oddany do użytku w czerwcu 1939 r. nowy (drugi) pawilon gmachu, dzięki czemu Zakłady Wydziału Leśnego i inne, znajdujące się dotąd w nieodpowiednich pomieszczeniach przy ul. Miodowej, zostały przeniesione do lokali odpowiadających potrzebom nauki i dydaktyki. Za Jego rektoratu został postawiony budynek w lasach szkolnych w Rogowie, przeznaczony na pracownię naukową Wydziału Leśnego oraz drugi budynek na bursę dla studentów.

Niespożyta energia Jana Miklaszewskiego, wielka pracowitość i zamiłowanie do pracy społecznej nie pozwoliły Mu poprzestać na obowiązkach rektora i profesora. Był prezesem Rady Naczelnej Towarzystwa Popierania Plantacji Miast Rzeczypospolitej, przewodniczącym Komisji Państwowej Rady Ochrony Przyrody do opracowania projektu planu regionalnego Warszawy.

W 1935 r. został przewodniczącym Komisji Terminologii Leśnej, której zadaniem było opracowanie leśnego słownika terminologicznego, oraz był korespondentem „Forstliche Rundschau”.

W 1939 r. został wybrany rektorem podziemnej SGGW i był nim aż do śmierci. Należał do grupy pięciu osób, która stała na czele tajnej oświaty w Polsce.

Zmarł nagle 5 lutego 1944 r. w Warszawie, do końca życia pełen temperamentu, młodzieńczej energii i zapału do pracy, ufny w zwycięstwo prawdy i dobra. Ponieważ był ścigany przez gestapo, ukrywał się pod cudzym nazwiskiem i pod tym nazwiskiem (Baranowski) został pochowany. Zasługi Jana Miklaszewskiego dla leśnictwa, kultury i nauki polskiej są wielkie.

Dorobek naukowy Jana Miklaszewskiego obejmuje 60 publikacji z zakresu ekonomiki, statystyki i historii leśnictwa. Do najważniejszych Jego prac, dziś już należących do literatury klasycznej leśnictwa, należą: „Ogólny rzut oka na rozwój leśnictwa w Królestwie Polskim w XIX w.” oraz dzieło „Lasy i leśnictwo w Polsce”. Największą zasługą Jana Miklaszewskiego było jednak położenie podwalin pod polskie doświadczalnictwo leśne.

W naszej pamięci pozostaje On nade wszystko jako Człowiek. Wyjątkową prawością charakteru, wielką ofiarnością i odwagą, uczynnością i dobrocią, stawianiem spraw ogółu ponad osobiste sprawy i niezwykłą pracowitością zasłużył sobie na najwyższe uznanie.

Piękne wspomnienie o Janie Miklaszewskim pióra zmarłego w 1949 r. Wacława Niedziałkowskiego, Jego następcy na katedrze urządzania lasu i współpracownika na polu nauki i dydaktyki, zostało wydrukowane w 3 numerze „Lasu Polskiego” w 1947 r. Głęboko charakterystykę postaci Jana Miklaszewskiego dał we wspomnieniu pośmiertnym Wacław Rogiński, Jego długoletni współpracownik („Sylwan” 1, 1948). Z tych źródeł oraz opracowania prof. Jerzego Grochowskiego, zamieszczonego w Księdze Pamiątkowej SGGW, składa się niniejsze przypomnienie postaci Jana Miklaszewskiego w setną rocznicę Jego urodzin i trzydziestą rocznicę zgonu.

Jan Roman

Wspomnienie pośmiertne o Stanisławie Piewcewiczu

Посмертное воспоминание о Станиславе Певцевичу

Stanisław Piewcewicz — Obituary Note

14 lipca 1974 r. zmarł nagle w toku wykonywania czynności służbowych Stanisław Piewcewicz, nadleśniczy nadl. Rycerka, OZLP Kraków

S. Piewcewicz urodził się 14 X 1908 r. w Moryncach, pow. Biała Cerkiew, woj. kijowskiego.

Do 1918 r. mieszkał w Kijowie. Po przybyciu do Polski rodzice osiedlili się w Środzie, w woj. poznańskim, gdzie w 1927 r. ukończył 6 kl. gimnazjalną. W latach 1927 i 1928 odbył przedszkolną praktykę w nadl. Pawłowice, w woj. łódzkim,